ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ:

НОВАЦІЇ, ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

Запоріжжя

2026

Тетяна Соловйова
Михайло Кучерак
ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ У ЛОГОПЕДИЧНІЙ ПРАКТИЦІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ РОБОТИ 163

Олеся Стойка
РЕФОРМИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ТА УКРАЇНСЬКІ ПЕРСПЕКТИВИ ВІДБУДОВИ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ..... 166

Олена Столярчук
Наталія Заверико
СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ В ДІЯЛЬНОСТІ БО «КАРІТАС»..... 168

Роман Сущенко
Павло Сущенко
АДАПТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ПЛАТФОРМИ НА БАЗІ ШІ ДЛЯ КОРПОРАТИВНОГО НАВЧАННЯ ПЕРСОНАЛУ МУЛЬТИМОДАЛЬНИХ ТРАНСПОРТНИХ КОМПАНІЙ 169

Лариса Сущенко
ОРГАНІЗАЦІЯ АДАПТИВНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ЯК БАЗИСУ СУПРОВОДУ ДИТИНИ З КОМПЛЕКСНИМИ ПОРУШЕННЯМИ РОЗВИТКУ 172

Лариса Сущенко
Ася Сушкова
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ УСПІШНОЇ ІНКЛЮЗІЇ: ПІДГОТОВКА ПРОСТОРУ ТА ПАРТНЕРСТВО З РОДИНОЮ..... 175

Інна Табачник
Анастасія Зеленська
ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОСОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ..... 178

Юлія Тимошенко
Мілана Сущенко
ЕТИЧНА ГРАМОТНІСТЬ ЯК КЛЮЧОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ФАХІВЦЯ МЕДІАСФЕРИ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ АЛГОРИТМІЧНИХ СИСТЕМ..... 180

Ганна Тимошко
Олена Шолох
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ..... 182

Вікторія Тіщенко
Тетяна Соловйова
ЛОГОПЕДИЧНИЙ СУПРОВІД ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З РАС В УМОВАХ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЗАЄМОДІЇ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПІДХОДУ 185

Наталя Третьякова
Тетяна Довга
ТЬЮТОРСЬКА ПІДТРИМКА УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ..... 187

Ольга Турган
КУЛЬТУРОЛОГІЧНА ПАРАДИГМА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПРОФІЛЮ 190

Olesia Fedorova
INTERCULTURAL COMPETENCE AND INCLUSIVE VALUES: SHAPING THE PROFESSIONAL IDENTITY OF THE ENGLISH У TEACHER..... 192

Аліна Харченко
Тетяна Соловйова
КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЛЬНА РОБОТА З РОЗВИТКУ НАВИЧОК ЧИТАННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ З ДИСЛЕКСІЄЮ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ 196

Ольга Турган
доктор філологічних наук, професор,
завідувачка кафедри культурології та українознавства,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет
(м. Запоріжжя, Україна)

КУЛЬТУРОЛОГІЧНА ПАРАДИГМА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПРОФІЛЮ

Стратегічним завданням медичної освіти є формування у здобувачів готовності до професійної діяльності у сферах медицини та фармації, що активно розвиваються в контексті впровадження нових технологій, доказової медицини та міжнародних стандартів. В умовах трансформації вищої медичної школи стратегічного значення набуває культурологічна парадигма, що забезпечує перехід від вузькоспеціалізованого біомедичного підходу до людиноцентричної моделі фахової взаємодії.

З позиції культурологічного підходу навчання, зокрема професійне, розглядається як акт культурного збагачення, кінцевим результатом якого є не просто фахівець з набором фахових компетенцій, а гармонійна особистість, інтегрована в систему загальнолюдських цінностей.

Професійну компетентність майбутнього фахівця медико-фармацевтичного профілю визначають як здатність від моменту початку професійної діяльності успішно відповідати суспільним вимогам медичної професії шляхом ефективного й належного виконання функцій і завдань лікарської діяльності та демонструвати належні особисті якості, мобілізуючи для цього відповідні знання, вміння, навички, емоції, ґрунтуючись на власній внутрішній мотивації, ставленнях, етичних і моральних цінностях та досвіді, усвідомлюючи обмеження у своїх знаннях й уміннях та акумулюючи інші ресурси для їхньої компенсації [1].

На нашу думку, професійна компетентність майбутніх фахівців медико-фармацевтичного профілю є інтегративною індивідуально-психологічною та професійно-особистісною характеристикою особистості, що дає змогу фахівцю не лише орієнтуватися в лікувальному процесі, а й брати відповідальність за раціональне використання лікарських засобів, ефективно здійснювати професійну діяльність відповідно до стандартів, поєднуючи фундаментальні знання, клінічне мислення та гуманістичні цінності.

Формування професійної компетентності здобувачів у закладі вищої медичної освіти тлумачиться як процес оволодіння стійкими, інтегрованими, систематизованими знаннями з природничо-гуманітарних, фундаментальних та клінічних дисциплін; уміння застосовувати їх у нових, нестандартних ситуаціях; розвиток особистісних якостей і професійно важливих властивостей, що забезпечить особистісне становлення майбутнього медика [2].

Професійна компетентність майбутнього фахівця галузі охорони здоров’я як інтегративна особистісна категорія, що детермінує прагнення до

максимальної самоактуалізації та рефлексивного усвідомлення траєкторії професійного становлення базується на засадах антропоцентризму, соціальної адаптивності та на високому рівні психологічної культури. Ефективність детермінації цього процесу забезпечується комплексом взаємопов'язаних умов:

1) організаційних, які охоплюють нормативно-регламентувальне забезпечення (освітні програми, навчальні плани), оптимізацію аудиторного навантаження та модернізацію матеріально-технічної бази;

2) навчально-методичних, реалізація яких передбачається варіативність змісту дисциплін, розробку та впровадження інноваційного інтерактивного супроводу освітнього процесу;

3) процесуальних (застосування валідної системи діагностики навчальних досягнень, використання методів активного та контекстного навчання);

4) психолого-педагогічних, зокрема моніторингу особистісного зростання здобувачів, стимулювання професійної мотивації та розробки критеріального апарату оцінювання рівнів сформованості загальних та спеціальних компетентностей і програмних результатів навчання.

У сучасній педагогіці медико-фармацевтична компетентність розглядається як єдність теоретичної готовності та практичної спроможності до виконання професійних функцій. Загалом, концепт професійної компетентності майбутнього медика акумулює в собі потенціал саморозвитку особистості та її готовність до реалізації знань у межах гуманістичної та культурологічної парадигм.

Системна організація формування професійної компетентності майбутніх фахівців медико-фармацевтичного профілю передбачає врахування детермінант:

– структурно-організаційних (логістика навчального процесу та ресурсне забезпечення);

– аксіологічних (діагностика психологічного розвитку та актуалізація внутрішньої мотивації студентів);

– змістовно-методичних (інтерактивне наповнення фахових дисциплін);

– технологічних (форми та засоби контролю якості знань);

Основними напрямами формування професійної компетентності майбутніх фахівців медико-фармацевтичного профілю вважаємо діагностично-фармацевтичний (здатність інтерпретувати клінічний діагноз для підбору оптимальної схеми фармакотерапії), консультативний (мистецтво надання фахової інформації як лікарям – щодо новітніх препаратів, так і пацієнтам – щодо правил прийому ліків), технологічний (розуміння фізико-хімічних процесів взаємодії ліків в організмі та принципів виробництва їх і зберігання).

У межах культурологічного підходу професійна компетентність майбутнього фахівця медико-фармацевтичного профілю трансформується з технократичного набору знань у професійну культуру особистості; згідно з цим підходом необхідно, щоб професійні дії майбутнього фахівця (діагностика, призначення ліків, консультування) базувалися на глибокій повазі до людської гідності до пацієнта, якого би сприймали не як нозологічну одиницю, а як унікальний культурно-біологічний феномен, комунікація з яким була б

сповнена емпатією та мовною гнучкістю як інструментами професійної етики.

Окрім того, культурологічний підхід передбачає наповнення кожної дисципліни в навчальному плані закладу вищої медичної (чи медико-фармацевтичної) освіти гуманістичним змістом, збагачення новими сенсами у сприйманні, наприклад: фармакології – не лише як науки про хімічні сполуки, а як історії людського прагнення до подолання страждань; анатомії – як розуміння досконалості та крихкості людського буття; латинської мови та основ медичної термінології – як містка до античних етичних традицій і фундаменту професійної ідентичності.

Можна виокремити компоненти професійної компетентності майбутніх фахівців медико-фармацевтичного профілю в межах культурологічного підходу: етико-деонтологічний (біоетична відповідальність – перехід від простого дотримання інструкцій до усвідомленого вибору на користь блага пацієнта); естетико-екологічний (сприйняття культури здоров'я як гармонії людини з довкіллям та внутрішнім світом); інформаційно-культурний (критичне ставлення до інформаційного шуму, здатність транслювати перевірені, науково обґрунтовані знання) тощо.

Таким чином, культурологічний підхід забезпечує інтеграцію фахових навичок у загальнокультурний контекст особистості майбутнього фахівця медико-фармацевтичного профілю, який володіє не лише мистецтвом зцілення, а й культурою розуміння іншої людини, зокрема пацієнта, що є критично важливим для сучасної гуманістичної медицини та фармації.

Список використаних джерел

1. Мруга М. Р. Структурно-функціональна модель професійної компетентності майбутнього лікаря як основа діагностування його фахових якостей : автореф. дис. … канд. пед. наук. Київ, 2007. 20 с.

2. Савченко О. П. Компетентісний підхід у сучасній вищій школі. *Педагогічна наука: історія, теорія, практика, тенденції розвитку*. 2010. Випуск № 3. URL: https://surl.li/ttyyye (дата звернення: 11.04.2026).

Olesia Fedorova
Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Foreign Languages Department,
Khmelnytskyi Humanitarian-Pedagogical Academy
(Khmelnytskyi, Ukraine)

INTERCULTURAL COMPETENCE AND INCLUSIVE VALUES: SHAPING THE PROFESSIONAL IDENTITY OF THE ENGLISH У TEACHER

The professional preparation of English teachers in Ukraine is undergoing substantial transformation in response to the simultaneous imperatives of inclusive education reform and broader intercultural dialogue. As secondary schools increasingly integrate students with diverse learning needs, cultural backgrounds, and individual capacities into shared educational environments, the demands placed upon the English teacher have expanded well beyond the mastery of linguistic content and